

HANDLINGSPLAN FOR REFORM AF DEN OFFENTLIGE SEKTOR

Indledning

En velfungerende, effektiv og sammenhængende offentlige sektor er essentiel for samfundet. Medarbejdere i den offentlige sektor leverer hver dag en række service- og velfærdsydelser, som er afgørende for mange borgere og virksomheder.

Grønland står over for nye muligheder og udfordringer, der kræver, at den offentlige sektor moderniseres og effektiviseres. Naalakkersuisut arbejder løbende for at forbedre, udvikle og tilpasse den offentlige sektor til de behov, som er her i dag og dem, som kommer i morgen. Den offentlige sektor skal indrettes og tilpasse med afsæt i samfundets forudsætninger og muligheder. Naalakkersuisut sigter mod at skabe en mere borgernær, effektiv og fremtidssikret offentlig sektor ved at der er den rette organisering i forhold til landets størrelse og økonomi samt ved at fremme brugen af nye teknologier i opgaveløsninger.

For at fokusere arbejdet med at indrette og tilpasse den offentlige sektor, har Naalakkersuisut udarbejdet denne handlingsplan, som indeholder de indsatser, Naalakkersuisut vil prioritere i årene 2025-2028. Det er et arbejde, som vil foregå i tæt samarbejde med alle departementer i centraladministrationen, kommunerne og relevante aktører i samfundet, herunder og især borgerne.

Baggrund og formål

Naalakkersuisut fremlagde med Holdbarheds- og Vækstplan II i november 2023 en langsigtet plan for at sikre, at landet er i økonomisk balance frem mod 2050. Holdbarheds- og Vækstplan II præsenterer en række udfordringer for at velfærdssamfundet kan opretholdes på et ønskeligt niveau: befolkningens uddannelsesniveau og erhvervsfrekvens, den offentlige sektors størrelse og indtægtsskabende erhverv samt den demografiske udvikling. Disse udfordringer synliggør behovet for reformer. Holdbarheds- og Vækstplan II indeholder fire konkrete reformspor, hvoraf den ene er fremtidssikring af den offentlige sektor (reformspor 3).

Under forårssamlingen 2023 vedtog Inatsisartut beslutningen (punkt 101), som pålægger Naalakkersuisut at udarbejde en handlingsplan vedrørende reformering af administrationen, som er tilpasset landets forudsætninger. Under behandlingen blev det påpeget, at den offentlige sektor bør være tilpasset landets forhold. Det gælder både størrelsen, omfanget af opgaver, ansvarsfordelingen

mellem centraladministrationen og kommunerne samt det grønlandske sprog i større grad skal anvendes i offentlige forhold.

Formålet med handlingsplanen er, at administrationen skal være mindre, for at direkte borgerservice derigennem kan blive større.

Ved implementeringen af handlingsplanen skal der højdes for, at indretningen af den offentlige sektor følge af sektorlovgivningen på de respektive områder, som bl.a. fastsætter krav til serviceniveau og administration på et givet område samt rolle- og ansvarsfordelingen mellem centraladministrationen og kommunerne.

Indsatsområder

Der er identificeret fire indsatsområder for at skabe en mere borgernær, effektiv og fremtidssikret offentlig sektor, som er tilpasset landets forudsætninger:

- Indretningen af den offentlige sektor
- Tilpasning af centraladministrationen
- Digitalisering
- Kompetence- og organisationsudvikling i den offentlige sektor

Indretningen af den offentlige sektor

Rammerne for opgaveløsningen i hele den offentlige sektor er løbende blevet justeret, herunder i forbindelse med kommunesammenlægningerne i 2009 og ændringerne i centraladministrationen (fra direktorater til departementer) i 2007. Der har siden været drøftelser om, at rammerne skal justeres på baggrund af de erfaringer, som er gjort med de nye større kommuner, opdeling af en kommune samt udviklingen i centraladministrationen.

Formål med indsatsområdet:

- Løbende arbejde på at forbedre organiseringen af opgavevaretagelsen i den offentlige sektor

Handlinger:

- Analytisk gennemgang af opgavefordeling mellem centraladministrationen og kommunerne, herunder fokus på helhedsorienterede løsninger for borgerne
- Forenkling af regler for at skabe mindre skøn og flere standardiseringer
- Analyse af den nuværende kommunale struktur, herunder inddragelse af overvejelser om muligt øget brug af og allerede eksisterende fælleskommunale/-offentlige løsninger

Tilpasning af centraladministrationen

Naalakkersuisut er et kollektivt styre, hvor Formanden for Naalakkersuisut fordeler anliggenderne mellem medlemmerne af Naalakkersuisut. Der er løbende sket ændringer i ressortfordelingen over tid for at sikre, at centraladministrationens organisering er tilpasset de politiske vilkår. I 2007 blev direktoraterne i centraladministrationen ændret til departementer. Departementernes interne organisering afhænger af mange forskellige forhold, såsom departementets opgaver og omgivelser samt erfaringer og ønsker fra Naalakkersuisut/Naalakkersuisoq og departementschefen. Valg af organisering skal dog under alle omstændigheder tage hensyn til, at departementet skal kunne udføre lovmæssig forvaltning, være lydhør over for Naalakkersuisut, sikre faglig kvalitet, tværgående koordination og effektiv ressourceudnyttelse.

Formål med indsatsområdet:

- Arbejde for en mere effektiv centraladministration

Handlinger:

- Analytisk gennemgang af organiseringen af den nuværende centraladministration
- Optimering af processer ved anvendelse af nye teknologi og digitalisering
- Analyse af mulighederne for at samle opgaveløsninger i 'fælles funktioner'
- Fremme brugen af grønlandsk i centraladministrationens processer og arbejdsgange
 - o Udvikling af sprogstrategi
 - o Anvendelse af sprogteknologiske løsninger, f.eks. oversættelse
 - o Tilbud om sprogundervisning

Digitalisering

Digitalisering har en række muligheder for at effektivisere og understøtte udviklingen af den offentlige sektor. Digitalisering kan således være en del af svaret på de udfordringer og muligheder, som samfundet står over for. Ansvarlig og strategisk anvendelse af digitale løsninger og nye teknologier kan være et bidrag til at modernisere og tilpasse den offentlige sektor til landets forudsætninger. Det kan være med til at skabe bedre beslutningsgrundlag og følge op på igangsatte initiativer. Fokus for brug af digitalisering bør ikke mindst være de borgerrettede digitale løsninger, hvorved borgerne kan få en mere lige adgang til den offentlige sektor.

Formål med indsatsområdet:

- Strategisk brug af digitale løsninger med både borger- og samfundsøkonomisk sigte

Handlinger:

- Udarbejdelse af national digitaliseringsstrategi
- Udarbejdelse af vejledning til digitaliseringsklar lovgivning
- Færdiggørelse og implementering af grunddataprogrammet
- Øget brug af fælleskommunale/-offentlige IT-løsninger

Kompetence- og organisationsudvikling i den offentlige sektor

For at kunne virkeliggøre en mere borgernær, effektiv og fremtidssikret offentlig sektor er det afgørende at medarbejderne, som hver dag leverer service- og velfærdsydelser til landets borgere og virksomheder, er klædt på til opgaverne i dag og i morgen. Der skal være de rette kompetencer til stede, og medarbejderne skal have mere tid til at løse deres kerneopgaver, hvilket gerne skal sikre høj kvalitet i opgaveløsningerne.

Formål med indsatsområdet:

- Sikring af høj kvalitet i opgaveløsningerne ved kompetente medarbejdere

Handlinger:

- Fokus på strategisk rekruttering og tilknytning af medarbejdere, herunder udarbejdelse af rekrutterings- og tilknytningsstrategier.
- Fremme trivsel og engagement, herunder at monitorere sygefravær og medarbejderomsætning
- Analyse af udgifter til medarbejdere til evaluering og tilpasning af medarbejderudgifter i forhold til opgavernes omfang og karakter.

Implementering og tidsplan

Implementeringen af de fire indsatsområder kræver, at alle aktører i den offentlige sektor spiller med, dvs. både Naalakkersuisut og kommunalbestyrelserne, centraladministrationen og kommunerne, ledere og medarbejdere samt offentlige og private virksomheder, som leverer til services og ydelser til den offentlige sektor.

Handlingsplanen forankres politisk i Naalakkersuisuts Koordinationsudvalg med en underliggende styregruppe med departementscheferne for medlemmerne af Naalakkersuisuts Koordinationsudvalg.

Arbejdet med de fire indsatsområder skal ske med afsæt i relevante analyser og inspiration fra sammenlignelige samfund med en produktiv offentlig sektor. På baggrund af analyserne skal der udarbejdes konkrete forslag og anbefalinger til en bedre indretning af den offentlige sektor ud fra landets egne forudsætninger.

Tidsplan

- Q3 2024: Indledende analyser og etablering af arbejdsgrupper
- Q3 2024 – Q2 2025: Analysearbejde
- Q3 – Q4 2025: Konkrete forslag og anbefalinger
- Q4 2024 – Q1 2025: Evt. indgåelse af politisk forlig
- Q1 2026: Implementering af de første forslag
- Q3 2026: Yderligere implementering
- Q1 2027: Evaluering og tilpasning af implementering